

Statenfractie Provincie Utrecht
 Tel. 030-2582263
 e-mail: vvd@provincie-utrecht.nl

Arthur Kocken, voorzitter VVD-fractie Provinciale Staten Utrecht over Begroting 2016, t.b.v. Algemene Beschouwingen 2 november 2015

Harder werken aan Europese toppositie!

Met de vluchtelingen crisis die het nieuws van elke dag bepaalt, is het bijna moeilijk om je met de jaarlijkse behandeling van de begroting bezig te houden. Het is echter van groot belang omdat we hiermee werken aan de voorwaarden om met dit vraagstuk om te kunnen gaan.

In tijden van grote spanningen in een samenleving is het soms goed weer eens terug te gaan naar de basis, naar de wortels. Dat zijn voor mij de liberale waarden. Maar mijn oog viel ook op een verhaal uit een cultuur die bepalend is geweest voor onze Europese en Nederlandse cultuur: de oude Grieken. Het is een verhaal van een blinde verteller: Homerus en zijn verhaal over de terugreis van de Griekse held Odysseus, de Odyssee. In dit verhaal gaat het niet over 'goed' en 'fout'. Het gaat om een reis van 10 jaar in een bootje over de Middellandse Zee en welke gevaren en verleidingen daarbij op de loer liggen – en hoe daarmee wordt omgegaan. Het staat in de Griekse traditie met oog voor tragedie. Ook al doe je nog zo je best, het kan zijn dat er iets gebeurt waar je geen invloed op hebt. Waar een term als 'schuld' van de betrokkenen niet van toepassing is. Maar je hebt er mee om te gaan. In die traditie is er ruimte voor nuances. Tussen standpunten 'voor' en 'tegen' een stellingname zitten twijfels en zorgen. Daar mogen we in onze samenleving meer oog voor hebben. Er zijn veel mensen die bijvoorbeeld niet op vluchtelingenopvang in hun buurt zitten te wachten, hun zorgen hebben, maar daarmee nog niet weigeren met het vraagstuk om te gaan. Die mensen worden al te makkelijk negatief bejegend. Ik wil dat die mensen serieus worden genomen. Het is onze taak als volksvertegenwoordigers om die zorgen ook in het debat een plek te geven – en er ruimte aan te geven in het debat in de samenleving.

Sluitende begroting en lage lasten

En die nuancering vraagt ook van ons om ons gewone werk ook door te laten gaan en de begrotingsdiscussie te voeren. De begroting 2016 wordt enthousiast door de VVD ontvangen. Een sluitend meerjarenperspectief. De lasten blijven laag. Het provinciale deel van de motorrijtuigenbelasting is het een na laagste van Nederland. Ook volgend jaar wordt dat niet verhoogd, ook niet met inflatiecorrectie. In plaats van verhoging zet de provincie een verantwoord deel van het spaargeld in om te investeren in het verder versterken van de Utrechtse economie. Daarbij zijn de provinciale kerntaken leidend. Het financiële toekomstperspectief ziet er gezond uit. Daardoor kunnen de lasten voor inwoners en bedrijven ook laag blijven. Wel maakt de VVD zich zorgen over het weerstandsvermogen. Gezien de risico's in de komende jaren zoals de nieuwe taken van het BRU, hebben we dat echt nodig. We moeten dat niet gaan uitgeven.

In 2016 moet Utrecht Europa's TOP-regio zijn

In de begroting wordt de ambitie om Europa's TOP-regio te zijn centraal gezet. De VVD juicht dat toe. In 2016 wordt weer door de Europese Commissie bepaald welke regio het economisch meest aantrekkelijke is. De provincie Utrecht is nu Europa's meest competitieve regio, zeg maar

een economische topregio. We scoren beter dan bijvoorbeeld Londen, Parijs, Berlijn. Bedrijven willen zich hier nu graag vestigen door een goede bereikbaarheid, lage lasten, goed wonen in het groen en cultuur en erfgoed. Dat moet zo blijven. Voor de Utrechtse inwoners betekent dat meer kansen op een baan, zelf bepalen waar het verdiende geld aan uit wordt gegeven en dat investering in een eigen huis loont. En voor ons als samenleving betekent het financiële middelen om onze gezondheidszorg en sociale voorzieningen te kunnen blijven betalen en onze landschappen en erfgoed te kunnen onderhouden.

De tijd dringt

Er wordt aangegeven dat tijdig met een plan van aanpak wordt gekomen om samen met inwoners, onderwijsinstellingen, bedrijven en gemeenten te werken aan de versterking van onze Europese toppositie. Het is al bijna 2016. Er is in juni al door de Staten om gevraagd. DE belangrijkste opgave voor de komende jaren is te zorgen dat we onze toppositie behouden. Omdat dit betekent dat het ook met onze inwoners en bedrijven goed blijft gaan. Dat is niet vanzelfsprekend. Als VVD zullen we bij elk voorstel van Gedeputeerde Staten de vraag stellen: draagt het bij aan versterking van onze Europese toppositie? Het college moet met onze partners aan de slag. Alleen samen maken we onze toppositie waar.

Ook op de inhoud zullen we ons echter steeds moeten verbeteren. Utrecht scoort zo goed omdat we over een breed aantal terreinen behoorlijk scoren – het best van 262 regio's die door de Europese Commissie zijn onderzocht. Hieronder benoem ik er een paar, die allen binnen de provinciale taken vallen.

Table 65: Top-ten regions in RCI 2013

region	RCI 2013
Utrecht	100
London area (Inner London, Outer London, Bedfordshire, Hertfordshire and Essex)	94
Berkshire, Buckinghamshire and Oxfordshire	94
Region of Stockholm	93
Surrey, East and West Sussex	91
Region of Amsterdam (Flevoland and Noord-Holland)	90
Region of Frankfurt (Darmstadt)	89
Region of Paris (Île de France)	89
Region of Copenhagen (Hovedstaden)	89
Zuid-Holland	88

Arbeidsmarkt, innovatie, maakindustrie; economie ruimte geven

Op de arbeidsmarkt en innovatie door bedrijven heeft de provincie maar beperkt invloed. Er kan wel worden gezorgd dat bedrijven en onderwijs bij elkaar worden gebracht. En we kunnen zorgen dat activiteiten ruimtelijk mogelijk zijn. De transformatie van leegstaand vastgoed biedt daarin kansen. Leegstaande kantoren, agrarisch en industrieel vastgoed kunnen ruimte bieden aan wonen, maar natuurlijk ook aan andere economische activiteiten. Het is belangrijk om ook de maakindustrie hier te houden/ te versterken. Onder andere vanwege de werkgelegenheid voor laagopgeleiden. Ooit, vlak na 18 maart, was dat een thema dat de Staten verbond en dat ze samen met bedrijfsleven en onderwijsinstellingen wilde oppakken. Inmiddels lijkt dit een half jaar na dato een stille dood gestorven als we kijken naar de lijst van onderwerpen die Provinciale Staten samen met anderen wil gaan oppakken. Jammer! De VVD wil hier nog steeds graag mee aan de slag. Transformatie van vastgoed zorgt er echter ook voor dat de eenzijdigheid in onze ruimtelijke ordening verdwijnt. De ruimtelijke scheiding tussen wonen en verschillende economische sectoren gaat verdwijnen. Kantoren en ambachtelijke bedrijven kunnen zich op het platteland gaan vestigen. Wat ons betreft een goede ontwikkeling om de levendigheid van het platteland te waarborgen, maar is onze regelgeving ook klaar voor diversiteit aan functies?

Bereikbaarheid.

De provincie Utrecht scoort Europees goed vanwege de reistijden van en naar de regio en de aanwezigheid van een vlieghaven. Het verbeteren van de bereikbaarheid is nodig. Nu het economisch weer beter gaat, staan mensen weer/ langer in de file. Voor de komende jaren hebben we voldoende plannen om onze bereikbaarheid te verbeteren. Volgens sommigen mogen we daar nog een slagje harder mee aan de gang. Dat is wat de VVD betreft prima – de mogelijkheden daarvoor worden nu in kaart gebracht.

Dat geldt ook voor het haalbaarheidsonderzoek naar het doortrekken van de sneltram naar Vianen. Het Utrecht Science Park zal op andere manieren ontsloten moeten worden nu de tweede tramlijn niet door lijkt te gaan. We kijken hierbij nadrukkelijk naar OV-mogelijkheden vanuit De Bilt, Bunnik en Zeist. En we zullen voor de hele provincie de mogelijkheden van mobiliteitsmanagement verder moeten onderzoeken en stimuleren. In onze provincie zijn veel nieuwe productontwikkelingen. Ook op het gebied van mobiliteitsmanagement gaat de markt verder dan waar wij als overheid over kunnen dromen. We moeten deze ontwikkelingen kennen en het samen met de ondernemers uitdragen.

Tot slot maken wij ons grote zorgen om de bereikbaarheid van de stad Utrecht. De gepresenteerde verkeersplannen voor het knippen op toegangswegen maken het tot een stad die alleen nog maar voor de NS-dagtrips aantrekkelijk lijkt. Economie, maar ook wonen, heeft meer nodig dan een trein. Bovendien zorgt het voor extra files op de snelwegen, maar ook op de provinciale wegen.

Landschap

Onze mooie Utrechtse landschappen en het fraaie erfgoed spelen een rol als vestigingsfactor. Maar we moeten het landschap niet op slot zetten. Een museumlandschap zegt meer over ons gebrek aan creativiteit dan de innovatie van onze voorouders. Onze landschappen hebben zich ontwikkeld omdat er in geleefd is. Dat moeten we onze inwoners niet ontzeggen. Natuurlijk, er moeten zekere spelregels worden gehanteerd om te voorkomen dat de kip met de gouden eieren wordt geslacht. Maar daarover sprekend, is het echt nodig om in het provinciehuis de afstand van eierautomaten tot de openbare weg te reguleren? En de omvang van bordjes waarop boeren hun streekproducten te koop bieden? En moeten we mensen verbieden hun boot, waar ze voor hebben gespaard, op eigen terrein te leggen? Kunnen we daar niet wat doelgerichter mee omgaan? En wat meer overlaten aan verantwoordelijkheidsbesef van inwoners of anders minimaal meer bestuurlijk maatwerk toepassen? Het wordt tijd dat we de provinciale Landschapsverordening gaan wijzigen.

Bestuurlijke en politieke samenwerking is een indicator waarop we hoog scoren. Ahmed Aboutaleb hield in zijn H.J. Schoo lezing een pleidooi om de grote steden een centrale plek in het bestuur te geven. Pas met de 1,3 miljoen inwoners en de oppervlakte van de provincie tellen we internationaal als stad/ stedelijke regio een klein beetje mee. In internationaal perspectief zetelt het gemeentebestuur van Utrecht

dan ook aan de Archimedeslaan in Utrecht. Het is belangrijk dat alle Utrechtse gemeenten en het provinciebestuur met elkaar samenwerken om elkaar aan te vullen en die gezamenlijke toppositie te behouden. Die gemeenten zijn niet allemaal het zelfde en we moeten elkaar dan soms ook wat ruimte gunnen. We zijn van elkaar afhankelijk. Alle gemeenten en de provincie hebben hun eigen bijdrage aan het Utrechtse succes.

Onze inwoners in de internationale concurrentie

Tot slot, het gaat niet enkel om de positie op de Europese Competitiveness Index. Het gaat er om in een wereldwijde concurrentie onze inwoners een uitgangspunt te geven waardoor ze hun eigen leven naar eigen keuze kunnen leiden en verantwoordelijkheid kunnen nemen voor hun leven. Economisch zijn steeds meer de grote metropolen aan zet. Utrecht is met 1,3 miljoen inwoners te vergelijken met kleine Chinese steden. Onze economische positie danken we mede aan de ligging tussen andere goede regio's zoals Food valley, Eindhoven, Amsterdam. Willen we als Utrecht onze positie verder versterken, dan zullen we dat in samenhang met de rest van de Randstad, Food Valley, Eindhoven en ons achterland in de Vlaamse stedenruit (Antwerpen, Gent, Brussel, Leuven) en het Ruhrgebied moeten doen. Peter Savelberg heeft daar met zijn concept Tristatecity een inspirerend perspectief voor geschetst. Dan hebben we het over 25 miljoen inwoners. Als we ons zo samen als metropool weten te positioneren, hebben we een goede positie. Dat vraagt om elkaar niet te gaan beconcurreren, maar te specialiseren en gezamenlijk naar buiten te treden. Net als we in de provincie Utrecht moeten doen. En dat was ook de les die Odysseus ons leerde. Je kunt nog zo slim zijn, je hebt anderen nodig om je doelen te bereiken.

